

РОЗДІЛ 2. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО; ГОСПОДАРСЬКЕ ТА ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

УДК 343.3

DOI 10.31732/2708-339X-2024-11-A3

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ

Биков О.М.,

*доктор юридичних наук, старший науковий співробітник,
професор кафедри теорії та історії держави і права
Університет економіки та права «КРОК»
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113
e-mail: oleksandrbrm@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4965-696X>*

Лисиця С.В.,

*здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Університет економіки та права «КРОК»
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113
e-mail: lysytsiasv@krok.edu.ua*

LEGAL REGULATION OF CREATION AND ACTIVITIES OF HOLDING COMPANIES

Bykov O.M.,

*Doctor of Law, senior researcher, professor of the Department of Theory and History of the State and Law,
«KROK» University
Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113
e-mail: oleksandrbrm@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4965-696X>*

Lysytsia S.V.,

*graduate of the Master's degree of
«KROK» University
Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113
e-mail: lysytsiasv@krok.edu.ua*

Анотація. Стаття присвячена аналізу нормативно-правового регулювання створення та діяльності холдингових компаній в Україні. Здійснюється ретельний огляд законодавчих актів, які стосуються утворення та функціонування холдингових структур. Особлива увага приділяється вимогам до засновницьких договорів, статутів та інших документів, які регулюють діяльність холдингових компаній. Предметом дослідження є правові аспекти та норми, які регулюють процес створення та функціонування холдингових компаній, включаючи корпоративне управління. На сьогодні актуальність зазначеної теми полягає в тому, що холдингові структури стають все більш поширеними у сучасному господарстві, оскільки вони можуть сприяти ефективнішому управлінню активами. Зростає інтерес інвесторів і підприємців до створення та управління холдингами. Створення та функціонування холдингових компаній підлягає специфічній нормативним вимогам та правилам. Розуміння цього аспекту є важливим для бізнесу та юридичних фахівців. Також розглядається досвід зарубіжних країн, світових типів холдингових компаній, їхнє нормативно-правове регулювання створення та діяльності. Особлива увага приділяється формі створення холдингових компаній в Україні, так як згідно закону України «Про холдингові компанії» є тільки дві форми, ПАТ – Публічне Акціонерне товариство, яке створюється з державного

капіталу і контролюється тільки органами виконавчої влади та ПРАТ – Приватне Акціонерне товариство, яке складається з приватного капіталу, та має в своєму управлінні від декількох підприємств. В такому разі Холдингова компанія виступає як Материнська компанія МП, а підпорядковані компанії, Дочірніми підприємствами. Ця структура дозволяє більш ефективно виконувати керування активами, ресурсами і бізнес процесами та дозволяє використовувати спільну систему оподаткування зі своїми Дочірніми підприємствами. У разі активної заборгованості Дочірніх підприємств перед контрагентами, Материнська компанія може закрити цей борг перед кредиторами власними засобами, що є позитивним плюсом при веденні підприємницької діяльності. Метою даної статті є з'ясувати особливості нормативно-правового регулювання створення та діяльності холдингових компаній.

Ключові слова: холдинг, акціонерне товариство, бізнес, правове регулювання, корпоративне законодавство.

Формул: 0, рис.: 0, табл.: 0, бібл.: 9.

Abstract. The article is devoted to the analysis of the legal regulation of the creation and activity of holding companies in Ukraine. A thorough review of legislative acts related to the formation and functioning of holding structures is carried out. Particular attention is paid to the requirements for founding agreements, statutes and other documents that regulate the activities of holding companies. The subject of the study is the legal aspects and norms that regulate the process of creation and operation of holding companies, including corporate governance. Today, the relevance of the mentioned topic is that Holding structures are becoming more and more common in the modern economy, as they can contribute to more efficient asset management. The interest of investors and entrepreneurs in the creation and management of holdings is growing. The creation and operation of holding companies is subject to specific regulatory requirements and rules. Understanding this aspect is important for business and legal professionals. The experience of foreign countries, global types of holding companies, their regulatory and legal regulation of creation and activity is also considered. Special attention is paid to the form of creation of holding companies in Ukraine, since according to the Law of Ukraine «On Holding Companies» there are only two forms, PJSC - Public Joint Stock Company, which is created from state capital and is controlled only by executive authorities, and PRAT - Private Shareholder, which consists of from private capital, and has several enterprises under its management. In such a case, the Holding Company acts as the Parent Company of the Company, and the subordinated companies as Subsidiaries. This structure allows for more efficient management of assets, resources and business processes, and allows for the use of a common taxation system with its Subsidiaries. In case of active indebtedness of Subsidiaries to counterparties, the Parent Company can pay off this debt to creditors with its own means, which is a positive plus when conducting business. The purpose of the bottom article is to find out the specifics of the legal regulation of the creation and operation of holding companies.

Keywords: holding, joint-stock company, business, legal regulation, corporate legislation.

Formulas: 0, fig.: 0, tabl.: 0, bibl.: 9.

Постановка проблеми. Холдингові структури стають все більш поширеними у сучасному господарстві, оскільки вони можуть сприяти ефективнішому управлінню активами, ресурсами і бізнес-процесами. Зростає інтерес інвесторів і підприємців до створення та управління холдингами. Створення та функціонування холдингових компаній підлягає специфічним нормативним вимогам та правилам. Розуміння цього аспекту є важливим для бізнесу та юридичних фахівців. Холдингові структури можуть мати вплив на оподаткування та фінансовий стан компаній. Регулятивні аспекти стосовно податків та фінансових операцій холдингів є суттєвими. Дослідження нормативного середовища для холдингів може розкрити можливості для створення та розвитку нових підприємств і бізнес-проектів. Холдингові компанії часто мають глобальний характер та можуть стикатися з різними правовими системами. Розуміння міжнародних правових аспектів також є важливим.

Аналіз останніх досліджень і пу-

блікацій. На сьогодні розгляд окремих аспектів даної теми не набув широких масштабів у вітчизняній історіографії. Разом з тим, не існує спеціального комплексного дослідження з даної проблеми, що має негативне значення для її розгляду. Власне загалом ця проблема не набула достатнього рівня дослідження, що значно ускладнює її розгляд. Проте все ж існує певний доробок, який складається з праць В.В. Венгер [4], І.А. Галіахметова [5], Є.В. Єременко [6], К.С. Косінової [8], С. В. Самаріної [9] та інших.

Формулювання цілей статті. Метою статті є з'ясування особливостей нормативно-правового регулювання створення та діяльності холдингових компаній.

Виклад основного матеріалу дослідження. Холдингова компанія – це юридична особа, яка володіє контрольним пакетом акцій інших компаній, об'єднуючи їх в управлінську та стратегічну єдність. Важливою характеристикою холдингових структур є те, що вони забезпечують високий рівень контролю та координації між різними части-

нами підприємства, щоб досягти стратегічних цілей та сприяти ефективному управлінню всією групою компаній. Холдингова компанія – акціонерне товариство, яке володіє, користується та розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про холдингові компанії в Україні» наводиться перелік визначень холдингових компаній, а саме:

Державна холдингова компанія – холдингова компанія, утворена у формі акціонерного товариства, не менш як 100 відсотків акцій якого належить державі;

Державна керуюча холдингова компанія – державна холдингова компанія, корпоративним підприємством якої може бути інша державна холдингова компанія чи господарське товариство, холдинговий корпоративний пакет акцій (часток, паїв) якого належить державі;

Холдингова компанія як акціонерне товариство володіє, управляє та розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств. Корпоративне підприємство, зі свого боку, є господарським товариством, чий холдинговий корпоративний пакет акцій (часток, паїв) належить, керується та управляється холдинговою компанією [2]. Всі дослідники вважають, що однією з ключових ознак холдингу є його мета – впливати на процеси прийняття рішень в компаніях, які входять до його складу, завдяки переважній участі у статутних капіталах цих компаній (володіння їх пакетами акцій) [8, с. 125]. Головна характеристика холдингової компанії полягає в тому, що вона має контролюючий інтерес у кількох компаніях, які входять до складу холдингу.

Різноманітні моделі включають фінансові, стратегічні та конгломератні холдинги; їхні типи можуть бути вертикальними чи горизонтальними. Холдинги відіграють ключову роль у консолідації бізнесу, розподілі ресурсів, підвищенні конкурентоспроможності та розвитку нових технологій. Холдингові компанії можуть консолідувати свої підприємства, створюючи лідерів у своїх галузях та підсилюючи їхню конкурентоспроможність. Виділяють три типові моделі організації фінансових відносин у холдингу,

які вважаються основними світовими моделями організації холдингових структур, а саме: англосаксонську; континентально-європейську; азійську (японську).

Означені моделі відрізняються за низкою ознак, що впливають із сутності фінансів холдингу. Відмінності моделей холдингових структур також зумовлюються специфікою відносин щодо формування, розподілу та використання власних і залучених фінансових ресурсів із різними контрагентами: власниками корпоративних прав, постачальниками виробничих ресурсів (матеріально-технічних, трудових матеріальних) і послуг, покупцями продукції, фінансово-кредитними установами тощо [11, с. 28-29].

Серед ключових напрямків діяльності холдингу можна виділити: залучення інвестицій на ринках капіталу та боргових ринках; управління ризиками; емісію цінних паперів та похідних інструментів; надання брокерських послуг та проведення досліджень. Крім цього, компанія надає споживачам інвестиційні банківські послуги, фінансову підтримку для малих підприємств та комерційних банків, обробляє фінансові транзакції та управляє активами приватних компаній [4, с. 37].

Холдингові компанії дозволяють розподілити ризики між різними галузями і ринками, зменшуючи залежність від одного виду бізнесу. Це робить їх менш уразливими до коливань на ринку та економічних криз.

Холдингові компанії можуть впроваджувати спільні стратегії та операційні ефекти. Це дозволяє підвищити продуктивність, знизити витрати і збільшити прибуток. Холдингові компанії можуть краще управляти ресурсами, такими як фінанси, людські ресурси, інновації та технології, завдяки великому масштабу та об'єднанню ресурсів різних підприємств. Холдинги мають можливість залучати інвестиції для розвитку нових проектів та придбання інших компаній. Це сприяє створенню нових робочих місць та росту економіки.

Деякі холдингові компанії мають глобальний обсяг діяльності та можуть впливати на світову економіку й політику. Холдингові компанії можуть сприяти розвитку інновацій та досліджень завдяки координації та співпраці між різними підприємствами. Участь холдингових компаній в різних галузях може підсилити конкуренцію на

ринку та стимулювати покращення якості товарів і послуг.

Загалом холдингові компанії відіграють важливу роль у сучасній економіці, сприяючи стабільності, інноваціям та ефективному використанню ресурсів. Їхній вплив розповсюджується на багато сфер господарства і може бути вирішальним для розвитку різних секторів.

Правовий статус холдингу визначається законодавством, зазвичай як об'єднання дочірніх компаній під однією управлінською структурою. Правовий статус холдингу визначає його структуру власності, включаючи умови власності акцій, права акціонерів, існування дочірніх та пов'язаних компаній. Правовий статус впливає на податковий режим холдингу, його обов'язки щодо сплати податків та можливість використання податкових пільг. Правовий статус регулює можливість холдингу здійснювати злиття та поглиблення з іншими компаніями.

Правовий статус холдингових компаній визначається рядом законодавчих актів в Україні. Зокрема, Господарський кодекс України уточнює холдингову компанію як публічне акціонерне товариство, яке володіє, користується, а також розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій двох або більше корпоративних підприємств, за винятком пакетів акцій у державній власності.

Основною метою створення холдингової компанії є вплив на ухвалення рішень у юридичних осіб, що входять до складу холдингу, завдяки переважній участі у їх статутних капіталах через корпоративні пакети акцій.

Закон України «Про холдингові компанії в Україні» розглядає холдингову компанію як спеціальну форму, а саме публічне акціонерне товариство, яке володіє та управляє холдинговим корпоративним пакетом акцій. Цей закон спрямований на захист інтересів засновників (держави) [1].

Суттєві характеристики створення холдингових компаній, зазначені у законодавстві України, включають утворення таких компаній у формі публічного акціонерного товариства, шляхом об'єднання контрольних пакетів акцій дочірніх підприємств та інших активів у статутному фонді.

Крім того, для створення холдингової компанії необхідно отримати згоду Антимо-

нопольного комітету України, оскільки це може вплинути на конкурентний ринок через можливу монополізацію.

Також встановлені певні обов'язки та обмеження для холдингових компаній, включаючи субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями дочірніх підприємств у випадку їх неплатоспроможності, публічність діяльності, обмеження на володіння акціями своєї холдингової компанії, а також обов'язок проведення внутрішнього аудиту дочірніх підприємств [6, с. 171].

Холдинги несуть відповідальність перед акціонерами за фінансові результати та перед стейкхолдерами за етичну та соціальну відповідальність. Відповідальність холдингових компаній перед акціонерами та стейкхолдерами визначається широким спектром факторів, включаючи фінансові, соціальні, етичні та управлінські аспекти їхньої діяльності. Забезпечення балансу між інтересами різних груп стейкхолдерів та відповідальне управління ризиками грають важливу роль у сталому розвитку холдингових компаній.

Враховуючи ознаки юридичної особи, такі як здатність нести власну відповідальність за свої зобов'язання, виникає питання про можливе повернення головної (материнської) компанії, що перебуває у домінуючих відносинах до відповідальності за борги її залежних/дочірніх структур. У законодавстві України ч. 1 ст. 96 Цивільного кодексу не надає чіткої відповіді на це питання. Однак ч. 6 ст. 126 Господарського кодексу передбачає можливість такого притягнення в разі, якщо головна компанія стане неплатоспроможною або банкрутом через дії або бездіяльність холдингової компанії.

У судовій практиці України існує різноманітність рішень у цьому питанні. Часто суди не задовольняють позови щодо повернення головної компанії до субсидіарної відповідальності за ч. 6 ст. 126 Господарського кодексу, мотивуючи це відсутністю ознак холдингової компанії, визначених у Законі «Про холдингові компанії в Україні». Незважаючи на це, існують приклади судового задоволення вимог позивачів, але такі рішення були скасовані у вищих судових інстанціях. Це свідчить про обмеженість застосування ч. 6 ст. 126 Господарського кодексу в практиці, що виникає з обмеженої сфери її застосування. Таким чином, взаємовідносини між

залежними та головною компанією залишаються зазвичай поза увагою.

Горизонтальні та вертикальні інтеграції холдингів можуть впливати на ринкову конкуренцію, створюючи як позитивні, так і негативні наслідки. Холдинги, володіючи декількома компаніями в різних секторах, можуть створювати монополістичне або олігополістичне середовище, обмежуючи конкуренцію та підвищуючи ціни. Холдинги можуть поєднувати ресурси та компетенції різних компаній для досягнення синергій та підвищення конкурентоспроможності. Холдингові компанії можуть стимулювати інновації та дослідження, об'єднуючи зусилля різних підприємств для спільного розвитку нових продуктів та технологій. Холдинги можуть ефективно управляти операційними процесами різних компаній, що призводить до зниження витрат та підвищення ефективності. Холдингова компанія та корпоративні підприємства несуть самостійну господарсько-правову відповідальність, крім випадків, встановлених законом. Рівень залежності учасників холдингу обумовлює наявність солідарної або субсидіарної відповідальності холдингової компанії за зобов'язаннями корпоративних підприємств. Солідарну відповідальність холдингова компанія несе за зобов'язаннями корпоративних підприємств у випадках, передбачених законом чи договором [7, с. 12].

Наразі існує низка проблем та викликів нормативно-правового регулювання створення та діяльності холдингових компаній, пов'язаних із відсутністю чіткого визначення холдингових компаній, податковим регулюванням, правовою відповідальністю, недостатньою прозорістю, відсутністю стимулів для розвитку. Норми права та правоздатність є загальними передумовами правовідносин, у той час як юридичний факт – це конкретна або часткова передумова. У контексті виникнення корпоративних правовідносин в акціонерних товариствах норма права виступає як найбільш загальна передумова. Україна відзначається складним та проблемним правовим регулюванням корпоративних відносин, оскільки правила, що стосуються корпоративного сектору, закріплені в різних нормативно-правових актах з дублюванням положень та навіть суперечливими нормами. Ця ситуація створює виклики, оскільки комплексне регулювання

не належним чином враховує інтереси звичайних громадян, більшість з яких не мають юридичної освіти. Інформація про їхні права як членів комерційних компаній розміщена в кількох законодавчих актах і може містити суперечливі положення.

Громадянське суспільство в умовах ринкової економіки потребує оптимального правового регулювання корпоративних відносин, яке було б зрозумілим, вільним від конфліктів та застарілих норм, і враховувало потреби його членів.

Кількість джерел корпоративного права в Україні, їх суперечливість і дублювання правил є однією з причин недоліків у корпоративному правовому регулюванні, яке не є прозорим і зрозумілим для звичайних учасників.

Спеціальне корпоративне законодавство для акціонерних товариств повинно бути стабільним, а зміни в ньому мають бути обґрунтованими, продуманими і враховувати світовий (зарубіжний) досвід. Без цього може бути важко привернути іноземних інвесторів, оскільки вони можуть не розуміти специфіку українських реалій в обмін на необхідні інвестиції в економіку країни з її численними проблемами [5, с. 60-61].

Холдингові компанії є посередницькими структурами власності, які є практичним проявом гібридного управління: тоді як муніципальні холдингові компанії як акціонери зазвичай використовують стандартні механізми корпоративного управління, муніципалітет покладається на адміністративне врядування для здійснення контролю над муніципальними холдинговими компаніями. Проте, всупереч тенденції корпоратизації, створення холдингових компаній посилює політичний контроль і може бути способом забезпечення підзвітності.

Зарубіжний досвід нормативно-правового регулювання створення та діяльності холдингових компаній вказує на широкий спектр підходів і правових рамок, що регулюють цей тип бізнесу. Багато країн мають встановлені стандарти фінансової звітності, які регулюють як холдингові компанії повинні представляти свою фінансову інформацію. Зарубіжні юрисдикції часто встановлюють стандарти корпоративного управління для підприємств, включаючи холдингові компанії. Багато країн докладають зусиль для захисту прав інвесторів, що включає в себе

вимоги до розкриття інформації та забезпечення дотримання прозорості в діяльності компаній. Загальною тенденцією є вдосконалення законодавства для створення більш дружнього бізнес-середовища, а також забезпечення дотримання принципів справедливості, прозорості та конкуренції. У багатьох зарубіжних країнах законодавство, що регулює холдингові відносини, належить до публічного права, зокрема до сфери податкового та антимонопольного законодавства. У контексті України можна розглядати можливість включення таких актів до сфери конкурційного законодавства для більш ефективного регулювання холдингових відносин [10, с. 117].

Майбутні перспективи розвитку нормативно-правового регулювання створення та діяльності холдингових компаній передбачають впровадження заходів, спрямованих на створення сприятливого та ефективного середовища для їхнього функціонування. Це сприятиме розвитку холдингів і сприятиме сталому економічному зростанню. Аналіз нормативно-правових актів України, які визначають правила для аграрних холдингів у країні, показує потребу в удосконаленні законодавства у цій сфері. По-перше, в Україні відсутній спеціальний закон, присвячений регулюванню діяльності аграрних холдингів. По-друге, ця сфера наразі регулюється різними нормативно-правовими актами різної сили, які не лише мають недоліки, але й не визначають термін «аграрний холдинг». Це викликає недоліки в тлумаченні та створює прогалини в законодавстві [3]. Також потрібне вдосконалення законодавства у визначенні методів створення аграрних холдингів як окремого виду холдингових компаній [9]. Наукова література підкреслює логічні неузгодженості цих законодавчих положень.

Перспективи розвитку нормативно-правового регулювання створення та діяльності холдингових компаній можна розглядати в контексті наступних аспектів:

- реформування законодавства, так як можливе удосконалення чи доповнення існуючих нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання холдингових

структур, розгляд можливості створення спеціалізованого законодавства, яке враховуватиме особливості створення та управління холдингами;

- заохочення та підтримка, адже введення податкових пільг чи стимулів для холдингових компаній з метою привертання інвестицій та стимулювання економічного зростання, розробка програм підтримки для стартапів та малих і середніх підприємств, що бажають створити холдингову структуру;

- трансгранична координація. Розробка міжнародних стандартів та угод для уніфікації нормативно-правового регулювання холдингових компаній, посилення співпраці між країнами у сфері регулювання глобальних холдингових структур;

- контроль та нагляд: розвиток ефективної системи моніторингу та нагляду за діяльністю холдингів для уникнення зловживань та недотримання правил, забезпечення високого рівня прозорості та облікової звітності для холдингових компаній;

- адаптація до технологічних змін, тобто розгляд можливостей включення в законодавство положень, спрямованих на регулювання сучасних технологій, таких як блокчейн та штучний інтелект, в контексті холдингових структур;

- зміцнення механізмів захисту прав акціонерів та інших інвесторів, які входять до складу холдингових компаній, впровадження механізмів врегулювання конфліктів інтересів в холдингових структурах.

Усі ці аспекти можуть сприяти створенню більш прозорого та стабільного середовища для розвитку та функціонування холдингових компаній, сприяючи в їхньому ефективному функціонуванні та розвитку.

Висновки. Таким чином, створення та функціонування холдингових компаній підпорядковані ряду нормативно-правових актів, які визначають умови їх діяльності.

Як видно, проблема особливостей нормативно-правового регулювання створення та діяльності холдингових компаній є складною, але на сьогодні недостатньо дослідженою і тому потребує перспективного розгляду та глибокого аналізу.

Література:

1. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003. Верховна Рада України. Офіційний сайт. Дата оновлення: 08.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Про холдингові компанії : Закон України № 3528-IV від 15.03.2006. Верховна Рада України. Офіційний сайт. Дата оновлення : 01.01.2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3528-15#Text>

3. Угода про фінансування заходу «Підтримка ЄС для розвитку сільського господарства та малих фермерських господарств в Україні» (ENI/2020/042-345) від 18.06.2020 року. Верховна Рада України. Офіційний сайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_007-20#Text
4. Венгер В. В. Особливості формування та розвитку транснаціональних корпорацій в умовах глобалізації. European scientific journal of Economic and Financial innovation. 2019. № 2(4). С. 30-44.
5. Галиахметов І. А., Науменко О. С. Корпоративні відносини в акціонерному товаристві : від проблем кваліфікації до меж правового регулювання. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2020. Вип. 60. С. 57-62.
6. Єременко Є. В., Поліщук А. А. Щодо сутності поняття «Холдингова компанія». Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 7. С. 169-172.
7. Ібрагімова Н. В. Правовий статус холдингів : автореф. дис. ... канд. юр. наук : 12.00.04. Вінниця, 2015. 26 с.
8. Косінова К. С. До питання про природу холдингових правовідносин і відповідальність суб'єктів холдингу. Право та інновації. 2017. № 2. С. 124-131.
9. Самаріна С. В. Правова регламентація процедури створення аграрних холдингів в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2018. № 6. С. 175–177
10. Стадник К. О. Проблеми правового забезпечення холдингових відносин у сфері господарювання. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Сер. : Економічна теорія та право. 2014. № 4. С. 170-179.
11. Уманців Ю. Холдингові механізми інтеграції підприємств. Ринок цінних паперів України. 2011. № 3-4. С. 23-33

References:

1. Hospodars'kyu kodeks Ukrayiny, Zakon Ukrayiny № 436-IV (16.01.2003). Verkhovna Rada Ukrayiny. Ofitsiyynyuy sayt. Data onovlennya : 08.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Pro kholdynhovi kompaniyi, Zakon Ukrayiny № 3528-IV (15.03.2006). Verkhovna Rada Ukrayiny. Ofitsiyynyuy sayt. Data onovlennya : 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3528-15#Text>
3. Uhoda pro finansuvannya zakhodu «Pidtrymka YES dlya rozvytku sil's'koho hospodarstva ta malykh fermers'kykh hospodarstv v Ukrayini» (ENI/2020/042-345) (18.06.2020). Verkhovna Rada Ukrayiny. Ofitsiyynyuy sayt. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_007-20#Text
4. Venher, V. V. (2019). Osoblyvosti formuvannya ta rozvytku transnatsional'nykh korporatsiy v umovakh hlobalizatsiyi, European scientific journal of Economic and Financial innovation, № 2(4), pp. 30-44.
5. Haliakhmetov, I. A., Naumenko, O. S. (2020). Corporate relations in a joint-stock company: qualification issues and frames of legal regulation, Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu, Vol. 60, pp. 57-62.
6. Yeremenko, YE. V., Polishchuk, A. A. (2020). On the essence of the concept of “Holding company”, Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal, № 7, pp. 169-172.
7. Ibrahimova, N. V. (2015). Legal status of holdings: autoref. thesis ... candidate legal sciences: 12.00.04, Vinnytsya, 26 p.
8. Kosinova, K. S. (2017). Do pytannya pro pryrodu kholdynhovykh pravovidnosyn i vidpovidal'nist' sub"yektiv kholdynhu, Pravo ta innovatsiyi, № 2, pp. 124-131.
9. Samarina, S. V. (2018). The legal regulation of the procedure of agricultural holdings creation in Ukraine, Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal, № 6, pp. 175-177.
10. Stadnyk, K. O. (2014). Problemy pravovoho zabezpechennya kholdynhovykh vidnosyn u sferi hospodaryuvannya, Visnyk Natsional'noho universytetu «Yurydychna akademiya Ukrayiny imeni Yaroslava Mudroho», Ser. : Ekonomichna teoriya ta pravo, № 4, pp. 170-179.
11. Umantsiv, YU. (2011). Kholdynhovi mekhanizmy intehratsiyi pidpryyemstv, Rynok tsinnykh paperiv Ukrayiny, № 3-4, pp. 23-33.

Стаття надійшла до друку 18.03.2024 року